

El treball en xarxa en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència

Revisió de la literatura científica

Network in the child and adolescent protection system: review
of the scientific literature

Miquel Alet i M. Àngels Balsells

Aspectes ètics

El manuscrit presentat és un document original; quan es fa ús d'alguna altra obra aquesta està citada en el format correcte. Els autors signants declaren l'absència de qualsevol tipus de conflicte d'interessos.

Finançament

Cap.

Paraules clau

benestar infantil; xarxa; pla de cas; revisió sistemàtica.

Keywords

child welfare; network; case-level; systematic review

Resum

Aquest article presenta una síntesi de l'estat actual de la recerca referida al treball de la xarxa formal en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència. L'objectiu és identificar l'estructuració de la xarxa al voltant del pla de cas així com les seves principals característiques. La revisió, seguint la metodologia PRISMA, utilitza les paraules *network*, *case-level* i *child welfare*, i inclou 22 articles des de 2010 i fins a l'actualitat. Els resultats suggereixen la poca presència de recerca adreçada a establir elements per a teixir una xarxa formal de serveis i equips de forma estructurada. Es tendeix a la coordinació i la derivació com a mecanismes principals de treball entre els equips de la xarxa, però sense arribar a accions inter o transdisciplinars com el partenariat. Una altra mancança és la identificació dels elements que afavoreixen o dificulten aquest treball i que poden venir dels professionals, del context, o del lloc que ocupa el cas i la família, així com del treball a realitzar segons les seves necessitats.

Resumen

Este artículo presenta una síntesis del estado actual de la investigación referida al trabajo de la red formal en el sistema de protección a la infancia y la adolescencia. El objetivo es identificar la estructuración de la red en torno al plan de caso así como sus principales características. La revisión, siguiendo la metodología PRISMA, utiliza las palabras *network*, *case-level* y *child welfare*, e incluye 22 artículos desde 2010 y hasta la actualidad. Los resultados sugieren la poca presencia de investigación dirigida a establecer elementos para tejer una red formal de servicios y equipos de forma estructurada. Se tiende a la coordinación y la derivación como principales mecanismos de trabajo entre los equipos de la red, pero sin llegar a acciones inter o transdisciplinarias como el partenariat. Otra carencia es la identificación de los elementos que favorecen o dificultan este trabajo y que pueden venir de los profesionales, del contexto, o del lugar que ocupa el caso y la familia, así como del trabajo a realizar según sus necesidades.

Abstract

This article presents a synthesis of the current state of research on the work of the formal network in the child and adolescent protection system. The objective is to identify the structuring of the network around the case plan as well as its main characteristics. The review, following the PRISMA methodology, uses the words *network*, *case-level* and *child welfare*, and includes 22 articles from 2010 to the present. The results suggest the lack of research aimed at establishing elements to weave a formal network of services and teams in a structured way. There is a tendency towards coordination and referral as the main working mechanisms among the network teams, but without reaching inter- or transdisciplinary actions such as partnerships. Another shortcoming is the identification of the elements that favour or hinder this work and that may come from the professionals, the context, or the place occupied by the case and the family, as well as the work to be done according to their needs.

Introducció

El treball amb els infants i adolescents en situació de protecció es caracteritza per l'acció simultània de diferents professionals i de múltiples serveis. Per a que aquesta atenció compleixi adequadament l'encàrrec de millorar la qualitat de vida dels nens, nenes i adolescents (NNA) es requereix una estructura clara i concisa que ho faci possible. En aquest sentint, el pla de cas és un document útil per a aglutinar tota la informació al voltant de cada NNA i pot aportar una visió de conjunt tant de les decisions, com dels objectius a aconseguir, com dels professionals i serveis implicats. Per tant, el pla de cas, és l'instrument del que ens dotem per a tenir una visió d'informació unificada, accessible i transparent de cada NNA en protecció (Generalitat de Catalunya, 2021).

Ubieto (2009) defineix el treball en xarxa com «el treball de col·laboració que dos o més professionals estableixen partint de l'atenció que requereix un cas comú» i respon a «la necessitat de formalitzar aquesta col·laboració dins d'un marc organitzatiu més general... dins d'un pla més ampli que promogui una orientació, permeti la seva sostenibilitat i eviti la deriva de pràctiques espontànies i voluntaristes» (p.22).

Les bases del treball en xarxa impliquen actuacions en coordinació, en col·laboració i en equip, per tal de trobar una fórmula de treball acordada per a desenvolupar intervencions conjuntes entre diferents professionals i donar resposta a les necessitats de cada cas (Martínez & Azcona, 2020). El treball en xarxa focalitzat en la centralitat del cas suposa una construcció col·lectiva a través de la conversa, que cobreixi els buits de coneixement que hi hagi i que no debiliten a cap professional (Ubieto, 2009). Al contrari, cada professional que forma part de la xarxa defineix les seves funcions i l'espai a ocupar. En conseqüència, una part de l'eficàcia del treball en xarxa rau en la creació de la mateixa al voltant del pla de cas, i en comprendre cada cas des de la interdisciplinarietat i la transdisciplinarietat. D'acord amb D'amour & Oandasan (2005) entenem la interprofessionalitat com el procés pel qual professionals de diverses disciplines comparteixen coneixement, reflexionen i desenvolupen practiques,

en base a principis i enfocaments consensuats. En les practiques interprofessionals i interdisciplinars apareixen objectius comuns entre els diferents professionals i en les pràctiques interprofessionals i transdisciplinars s'inclouen, a més a mes, els NNA per a l'establiment dels objectius i la planificació de les acció (Rodrigo, Arranz, et al., 2021.) D'acord amb aquest nivell de treball en xarxa, interdisciplinars i transdisciplinars, les pràctiques professionals s'han de construir des d'una única mirada cada cas, per la qual cosa cal que els equips actuïn compartint informació i responsabilitats, comprenent les diferents perspectives i rols de cadascú, col·laborant en la identificació de necessitats i a la planificació d'intervencions (Rodrigo, et al., 2021).

En aquest últim nivell ja es pot parlar de partenariat definit com la completa inclusió de les persones a les que s'adreça la intervenció com a part de l'equip; així tant professionals, com a NNA i famílies, contribueixen al desenvolupament de metes conjuntes i a la planificació de la consecució. Un exemple de partenariat inter/transdisciplinar basat en l'aliança entre pares i professionals, i sobre el diàleg per construir una visió compartida de les necessitats de l'infant en casos de maltractament i negligència està aplicat al Québec, (Initiative action intersectorielle pour le développement de l'enfant et sa sécurité -AIDES; Chamberland, C. et al., 2012) a Itàlia, (Programma di intervento per la prevenzione dell'istituzionalizzazione- P.I.P.P.I.; Milani, Zanon et Ius, 2020) i a Espanya (Triangle de la Parentalitat, Balsells et alt, 2023).

D'acord amb Civís & Longás (2015), els estàndards de treball en xarxa han de tenir en compte la proximitat, l' horitzontalitat, la transversalitat, la coresponsabilitat, la col·laboració, la proactivitat i la projecció; tot plegat amb lideratges clars i enfocats als objectius pretesos i consensuats entre tots. Aquests estàndards de treball orienten la creació de la xarxa, la promoció de les decisions en consens, la concertació de les accions en format interdisciplinari, la comprensió de la contextualitzat ecològica, i el procediment regular de trobades, seguiment i avaluació (Ubieto, 2012). Per tant, la xarxa ha d'incloure els serveis públics i privats amb un enfocament de col·laboració i proveïdor de recursos (Dolan et al., 2020).

Pel que fa als casos de protecció infantil, solen compartir professionals i programes dels àmbits social, sanitari i educatiu, cadascun amb els seus encàrrecs institucionals. L'engranatge de tots aquests professionals i serveis és considerat bàsic en les noves tendències en protecció infantil proposades per les polítiques europees, que preconitzen una visió sistèmica de les persones ateses (Churchill et al., 2020). La recerca ha identificat la generació d'una xarxa de suport com un element protector per a les famílies i els NNA (Balsells et al., 2017), per la qual cosa, el treball en xarxa serà cabdal per potenciar el cobriment de les necessitats dels NNA durant tot el procés d'acolliment i reunificació.

Aquesta visió de conjunt i ordenada requereix la identificació d'actors, eines i recursos pertanyents als entorns ecològics amb què interactuen els nens, nenes i adolescents, per orientar el treball a desenvolupar (Lupton et al., 2002). Per Martínez i Azcona (2020), és clau que la trobada i el treball de recerca dels objectius comuns sobre individus amb qui es treballa es situï dins d'un ecosistema compartits. Alhora, aquest enfocament permetria superar la divisió de les intervencions i avançar cap als models de resiliència que es potencien actualment (Villalba Quesada, 2004). Tot i que hi ha un acord en les avantatges del treball en xarxa, la realitat és que els equips professionals solen promoure algunes intervencions parcials i sobre la base professional (Civís & Longás, 2015). Aquestes es sustenten en pràctiques de derivació entre equips i amb el traspass d'informació en forma de coordinació. Malgrat són intervencions coordinades no assoleixen els estàndards del treball en xarxa sinó que promouen les derivacions entre els actors de la xarxa i la pèrdua dels usuaris en un mar de protocols, serveis, oficines, etc. (Ubieto, 2007), com tampoc arriben a potenciar el panell de relacions intersistemes que reclama el model ecològic (Villalba Quesada, 2004). En canvi, el treball del sistema de protecció a la infància i l'adolescència requereix de la confiança dels implicats en les intervencions professionals i per aconseguir-ho cal la sinceritat, l'acceptació de la participació i promoció de les famílies, la manifestació de l'empatia i del creure en la seva resiliència així com el paper central dels NNA i les seves necessitats (Bouma et al., 2020).

1. Justificació i objectius

Els antecedents descrits suggereixen interrogants per aprofundir en formes d'articular la xarxa al voltant dels casos de NNA en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència. Es pot articular tota la xarxa implicada al voltant del pla de cas de NNA en protecció? Quins elements s'han de tenir en compte per organitzar el treball de cada professional implicat? Els objectius són:

- Identificar les característiques de la recerca sobre l'aplicació del treball en xarxa en casos de NNA en protecció.
- Analitzar les temàtiques de la recerca sobre el treball en xarxa en casos del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.
- Delimitar l'enfocament de l'articulació de la xarxa al voltant del pla de cas.

2. Metodologia

La present revisió sistemàtica de la literatura mostra els articles de recerca relacionats amb el treball del pla de cas en xarxa dins el sistema de protecció a la infància i l'adolescència. Es van utilitzar els següents criteris d'inclusió: havien de ser publicacions posteriors a l'any 2010, en anglès, català o castellà i disponibles en obert. A més a més, el contingut de l'article havia de fer aportacions basades en evidències de recerca. Es van excloure els articles que no estaven emmarcats en el sistema de protecció a la infància i articles referits únicament a la xarxa informal de suport. També es van excloure articles de revisió de literatura i/o metanàlisis.

Per identificar els articles es van realitzar cerques sistemàtiques a les bases de dades següents Scopus, Web of Science, PsycInfo, PsycFirst i PubMed. Es

van buscar els següents ítems en cadascuna de les bases: *Child welfare*, *Case-level* i *Network*.

Dels articles obtinguts amb el rastreig s'ha afinat en l'elegibilitat a través de tres aspectes: Paraules clau, àrees temàtiques i disciplines, i idiomes; en segon lloc pel títol i *abstract*. I en tercer lloc per la possibilitat d'estar disponible tot el text complet.

Per a l'anàlisi dels resultats trobats s'ha estructurat una taula amb categories, entre les quals: títol i autoria, any de publicació, paraules clau, objectius, tipus de mostra, metodologia emprada, resultats i limitacions (Vegeu Annex - Taula 1). Vint-i-dos estudis han estat elegits per a ser estudiats en profunditat (Annex - Taula 1). L'anàlisi s'ha realitzat seguint els paràmetres amb què s'ha estructurat l'elegibilitat dels mateixos.

Els estudis inclosos han estat publicats del 2012 al 2021. Analitzant l'any de publicació dels estudis podem veure com la gran majoria són estudis publicats de 2017 en endavant. Set estudis són publicats el 2017 i sis el 2020. En aquest període de temps s'hi concentren disset dels vint-i-dos estudis elegits.

La revisió va seguir les directrius de Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-analysis (PRISMA) 2020 (Page et al., 2021) queda esquematitzat en un diagrama del mateix sistema de criteris (Liberati et al., 2009) com el que s'exposa.

3. Resultats

3.1. Les característiques de la recerca sobre el treball en xarxa en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència

Respecte a les paraules clau es pot copsar que la majoria dels articles complien les de *child welfare* i *network*, però no es contemplen articles amb l'entrada específica *case-level*. L'objectiu de la tríada de paraules pretenia seleccionar articles en els quals es prioritzés el pla de cas únic a la xarxa d'intervinents en els casos de protecció a la infància i l'adolescència.

S'observa com setze articles es centren en el benestar infantil i adolescent, i valoren la xarxa, ja sigui com a xarxa d'intervinents o professionals o institucions i, xarxa com a entorn ecològic o sistema en el qual s'imbriquen els casos. En aquest mot, *network*, s'ha pogut veure que pot especificar-se amb dit vocable (Corwin et al., 2020) però també amb altres mots sinònims o afins com: col·laboració multisectorial (*Cross-sectorial collaboration*) (Marion & Mann-Feder, 2020), partenariat (*partnership*) (Quiroz Saavedra et al., 2017), marc (*framework*) (Akin et al., 2016), professionals de la institució (*institutional staff*)

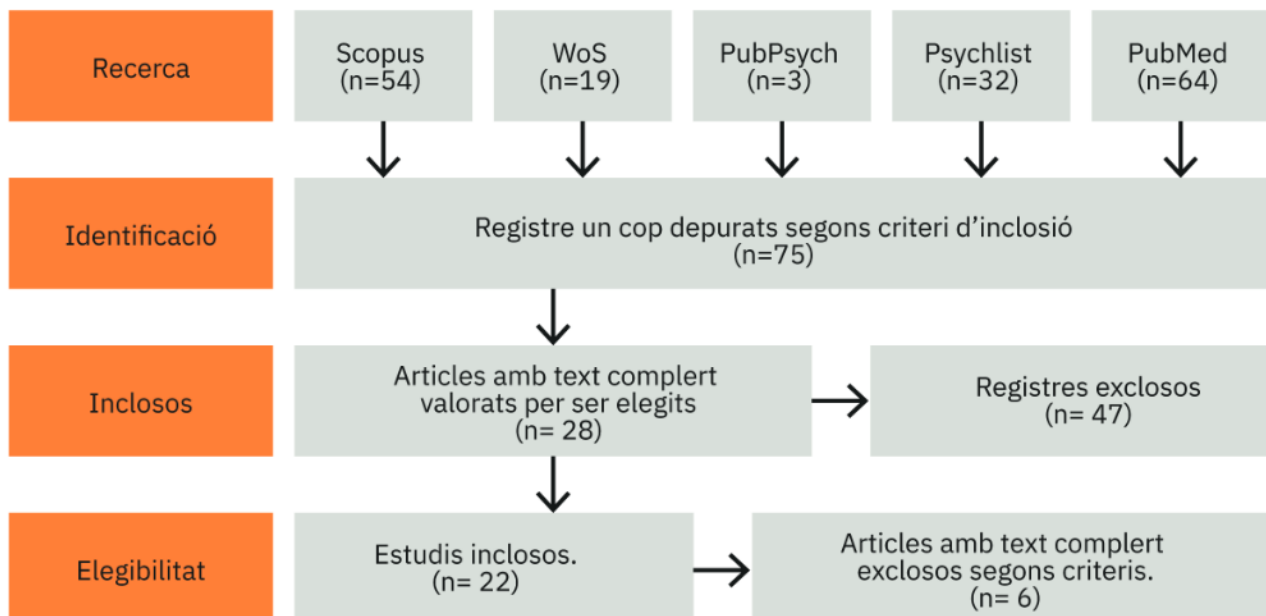

Figura 1. Diagrama de flux respecte a la recollida de dades

(Singstad et al., 2020), xarxa social (*social network*) (Blakeslee et al., 2017; Blakeslee, 2015; Fong, 2016), suport social (*social suport*) (Balsells et al., 2015), xarxa de suport (*family suport*) (Balsells et al., 2017), rol professional (*professional role*) (Van Veelen et al., 2018), treball en xarxa (*networking*) (McGregor & Devaney, 2020), equip de treball (*workforce*) (Nick, 2017; Trujillo et al., 2020) o capital social (*social capital*) (Camfield, 2012).

Sis dels estudis poden incloure's per contingut i per la seva referència al sistema de protecció, malgrat no s'han considerat com a paraules clau les que s'especificaven. Dits estudis han prioritzat aspectes de presa de decisions i llindar de la presa (*decisions making and threshold*) (Keddell & Hyslop, 2020), efectivitat dels programes de parentalitat, programes basats en l'evidència i suport en casos de desprotecció (*effectiveness*) (Dijkstra et al., 2019; Hubel et al., 2018; Urrea-Monclús et al., 2021), xarxa de detecció i rol dels serveis (da Silva Franzin et al., 2014), resultats a la vista del sistema de protecció (*child welfare outcomes*) (Chinitz et al., 2017).

Referent a les metodologies emprades, la major part dels estudis usen metodologies qualitatives ja siguin en forma descriptiva com en estudis de cas, o a través d'entrevistes o grups de discussió i anàlisi del discurs. Les limitacions són les pròpies de dites metodologies qualitatives i basades en les dificultats dels anàlisis del discurs, la validesa de les aportacions o el grau real de participació que s'ha ofert. Altres limitacions han estat la mida petita de les mostres, el fet de ser avaluacions fetes en un nombre reduït de contextos o el fet que la població diana queda circumscrita a un rang poc ampli i amb uns factor de disposició i aspectes personals un tant específics.

3.2. Les temàtiques de recerca en treball en xarxa dins del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència

Pel que fa a les temàtiques sobre les quals s'estudia el treball en xarxa respecte als casos del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, i en concret respecte al treball de dita xarxa sobre els NNA i les

seves famílies els resultats indiquen sis temàtiques prioritàries: a) Suport genèric i mecanismes de treball en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència. b) Suport professional. c) Xarxa informal. d) La perspectiva dels treballadors i els rols professionals. e) Literatura centrada en programes basats en l'evidència i establiment de la xarxa. f) Centralitat de l'infant en la xarxa.

El primer tema que apareix és el de suport genèric i mecanismes de treball en el sistema de protecció a la infància i l'adolescència.; D'una banda hi ha estudis que se centren en el suport genèric des del sistema de protecció i valoren la participació dels implicats respecte a la presa de decisions i la percepció de suport que reben (Corwin et al., 2020; Dijkstra et al., 2019); d'altra banda hi ha estudis que es centren en els mecanismes de treball dels professionals i les barreres que existeixen quan a la presa de decisions i treball, més enllà de la derivació o la simple coordinació (Colvin, 2017), aspecte que sorgeix com a *core* de l'estudi de Keddell & Hyslop (2020) i la seva proposta de presa de decisions en grup. La implicació dels professionals perfecciona la presa de decisions (Chinitz et al., 2017) representen el tema de la complicació i la xarxa. En la mateixa línia, l'estudi de Marion & Mann-Feder (2020) esgrimeix la necessitat d'una estructura de treball en conjunt per a la consecució dels objectius pretesos.

La segona temàtica és el suport professional. S'identifica el treball en xarxa com una part essencial del suport professional que permet la preservació i/o la reunificació familiar, malgrat la no existència d'estructures formals estructurades a tal efecte (Balsells et al., 2015). En la mateixa línia, s'esgrimeix també la importància de la unificació professional en xarxa i la relació amb la xarxa informal (Balsells et al., 2017).

Tot i que la cerca està enfocada a la xarxa formal, també s'ha identificat temàtiques relacionades amb la xarxa informal de suport i la necessitat d'establir relacions entre ambdues. Amb la xarxa informal és rellevant la necessitat d'una xarxa formal que doti de major poder i redueixi els riscos (Blakeslee et al., 2017; Blakeslee, 2015; Camfield, 2012), o que puguin substituir les carències de suport familiar i comunitari (Fong, 2016). Valorant les percepcions dels propis implicats es crida a

la inclusió dels mateixos i de la xarxa en els processos de treball (Urrea-Monclús et al., 2021). Mentre que altres parlen de la xarxa de suport informal i comunitari sense esmentar la xarxa formal com a possible vector de canvi (Singstad et al., 2020).

La perspectiva dels treballadors i els rols professionals també s'aborden en la recerca. Una primer aspecte és el de la perspectiva adoptada pels treballadors i la necessitat de la definició de rols professionals, tot interpellant a la necessitat de conjunció dels equips, la corresponsabilitat i la complicació concertada entre els mateixos (Quiroz Saavedra et al., 2017). Cal esmentar la necessitat del bon clima, de suport dins de l'equip, i de foment de la satisfacció en el treball i per la continuïtat dels equips en el sistema de protecció (Trujillo et al., 2020); així com la necessitat de combatre l'aïllament que produeix la dificultat en promoure el partenariat o recercar col·laboradors necessaris en el desenvolupament de les intervencions (Akin et al., 2016). Cal fer incís en les troballes respecte a la falta d'espais de presa de decisió conjunta que redueix el conflicte entre organitzacions, i en les relacions de vincle dels diversos serveis, com també la visió des de les fortaleces (Van Veelen et al., 2018). Una altra temàtica ha estat la literatura centrada en programes basats en l'evidència i establiment de la xarxa: Alguns dels programes basats en evidència no manifesten diferències significatives respecte a les intervencions dels serveis habituals (Hubel et al., 2018), mentre altres augmenten la percepció de conjunt (xarxa) en la presa de decisions, i milloren les percepcions dels participants en relació a les habilitats parentals positives (Corwin et al., 2020; Dijkstra et al., 2019; Keddell & Hyslop, 2020).

Finalment, sobre la temàtica de la centralitat de l'infant en la xarxa, McGregor & Devaney (2020) expressen la necessitat de col·locar a l'infant al centre de les intervencions i parlen de la necessitat de la xarxa professional per a poder teixir intervencions amb èxit. Dita xarxa ha de poder ser l'engranatge dels ecosistemes de l'infant, i amb la participació i la proximitat com a eixos vertebradors. Nick (2017) completa l'anterior requerint que per a una visió de xarxa efectiva cal que els procediments de treball s'unifiquin, es comparteixin valors i identitat pels

casos, i s'ampliïn les visions per superar les barreres que sempre han entorpit el treball en xarxa efectiu.

3.3. Quin enfocament articula el treball en xarxa?

La majoria dels articles revisats fan incís en la xarxa però no s'especifica cap metodologia de treball professional estructurat i avaluat per tal de poder treballar el pla de cas alleugerint així el biaix que, la multiprofessionalitat o la provenença de diversos serveis, pot provocar. En el camp aplicat es constata que el treball en xarxa és extens i coordinat, però la literatura parla més sovint de barreres o complicacions en les relacions professionals i entre organitzacionals que no pas de les mesures a prendre (Akin et al., 2016; Quiroz Saavedra et al., 2017; Trujillo et al., 2020; Van Veelen et al., 2018).

Sí s'esmenten altres aspectes a l'entorn de com i des d'on s'enfoca la xarxa formal i totes les seves atribucions. En primer lloc hi ha resultats relacionats amb la construcció de la xarxa que fan palesa la necessitat d'establir protocols o principis del treball en xarxa senzills i eficaços que vencin les barreres i avaluin la viabilitat real del mateix treball, així com l'eficàcia en les intervencions amb aquest paradigma de fons i forma. Civís & Longás (2015) palesen que sovint aquest treball, o bé no és suficient o no és vàlid quan a la seva vessant tècnica. Alhora, Ubieto (2009) ja procedia a parlar del malestar que a voltes sorgeix en els límits desdibuixats del treball en xarxa, i en relació als dubtes que genera el nostre espai professional com a node de la xarxa formal.

L'engranatge amb les xarxes de la societat, públiques i privades, com ja especificava Dolan et al. (2020), serà bàsic en les noves tendències en protecció i amb la visió ecològica on s'hi imbriquen els múltiples professionals, malgrat aquests restin separats o en serveis o equipaments diferents. Als resultats obtinguts ja s'ha fet incís en aquests aspectes, prioritant la unificació de les xarxes com a garants d'eficàcia (Blakeslee et al., 2017; Blakeslee, 2015; Camfield, 2012; Fong, 2016; Urrea-Monclús et al., 2021).

D'altra banda, els rols dels professionals tenen implicacions en la xarxa, com també en les decisions,

la interdisciplinarietat i la xarxa formal. El trobat en la revisió, brega cap a la línia de treball descrita amb anterioritat (Martínez & Azcona, 2020; Ubieto, 2009) i referida a la importància de la creació i gestió de la xarxa basada en el pla de cas únic i amb la centralitat dels NNA i la família com a motors de treball (Akin et al., 2016; Balsells et al., 2017; Balsells et al., 2015; Nick, 2017; Quiroz et al., 2017; Trujillo et al., 2020). La participació global i la corresponsabilitat en seran els eixos vertebradors (Ubieto, 2007).

La identificació dels agents, els serveis, les eines i els recursos necessaris pel treball en xarxa (Lupton et al., 2002) amb una mirada ecològica dels NNA i les seves famílies, és la base d'un possible model de treball professional; es tractaria d'una xarxa articulada des del territori i des de les praxis implicades en el camp de la protecció a la infància i l'adolescència. Els resultats obtinguts apunten a que aquest marc global permetent promoure intervencions i fer-les més abastables i localitzades en relació a tot el que immisceix als protagonistes i amb mires al seu desenvolupament integral i futur (McGregor & Devaney, 2020).

Alguns articles que analitzen programes d'evidència científica respecte a la seva eficàcia (Corwin et al., 2020; Dijkstra et al., 2019; Keddell & Hyslop, 2020), exposen la xarxa com a element vertebrador; mentre que en altres casos (Hubel et al., 2018) no s'han trobat diferències significatives amb els serveis prestats pels equips habituals en les seves intervencions. Es desprèn la importància d'estudiar els programes basats en l'evidència i les seves aportacions respecte a la construcció del pla de cas únic i la xarxa com a línies rectores per ulteriors intervencions.

La presa de decisions eficaces i en conjunt respecte a les mesures i a les intervencions a desenvolupar ens palesa la necessitat del partenariat en els casos de protecció d'infants i adolescents. El treball d'habilitació parental, tot superant les barreres que la xarxa, les persones o el propi context imposem, es veurà afavorit, promourà un treball més eficaç i amb major satisfacció global percebuda per part de tots els implicats (Chinitz et al., 2017; Colvin, 2017; Corwin et al., 2020; Keddell & Hyslop, 2020; Marion & Mann-Feder, 2020).

La centralitat del cas i concebre'ns en un context ecològic permetrà concretar les particularitats de cada situació amb què ens trobem durant les decisions i la intervenció; tot dins d'una perspectiva d'anàlisi global en la qual els interrogants promouran valorar les necessitats reals dels NNA i les seves famílies, des de la base de la participació (Balsells, 2013), l'ètica de la intervenció, la indagació i la investigació, i conferint-li estatus de cas particular i únic (Ubieto, 2007; Ubieto, 2012). Generar aquesta xarxa de suport s'hauria d'iniciar des dels serveis formals, que haurien de dur la coordinació, i la participació en seria una de les línies- guia cabdals, donada la rellevància que pren poder situar a la família i als NNA en el centre del treball psicosocioeducatiu (Balsells et al., 2018). La gestió del pla de cas únic ha de requerir l'esforç de l'equip a l'hora de crear un pla de treball conjunt, implicant a tot agent identificat en la presa de decisions i en el canvi. Això també implica a les famílies i als NNA. La confiança i la igualtat seran els estàndards de qualitat del treball descrit així com la garantia d'èxit. L'interès, la motivació i la participació promouen la corresponsabilitat i el partenariat, que en el cas del treball amb famílies, es materialitza amb el dret a participar, decidir i formar part de la recerca del seu propi benestar, promovent els acords a què s'arriba i que es conclouen amb la concertació de les intervencions i on tots els professionals i intervinents aplicaran les seves valoracions i objectius (Balsells, 2016).

L'articulació del pla de cas únic haurà de comptar amb el suport cap als i entre els professionals en les intervencions, així com que haurà d'entendre la xarxa des del punt de vista ecològic per poder-la unificar amb altres xarxes informals de suport i comunitat. No sembla ser negociable el punt de vista actual sobre la importància de la participació dels NNA i les seves famílies (Balsells et al., 2018; Mateos et al., 2016) en la presa de decisions com en el teixit del seu esdevenir en relació al sistema de protecció i al seu propi futur; com tampoc la necessitat d'enfocar noves investigacions cap als programes basats en l'evidència podent així veure regularitats en l'enfocament de la xarxa de professionals i la imbricació de les xarxes de cada individu dins de l'ecosistema en què es desenvolupa.

4. Conclusions

El treball en protecció a la infància i l'adolescència sol estudiar-se des de la visió de la derivació i la coordinació, i no tant des del treball en xarxa entès com aquell treball on hi intervenen més de dos professionals i que compta amb el pla de cas únic i una estructura general que engloba intervinents i implicats, quedant poc plasmades les opcions del partenariat com a marcs de treball.

Els principals enfocaments identificats en l'articulació de la xarxa segueixen sent de col·laboració i de derivació, però no de treball en xarxa, com tampoc de pla de cas únic acordat en consens, aspecte que no afavoreix un únic pla de cas sinó múltiples expedients i plans de treball o millora.

Existeix la necessitat d'identificar els elements afavoridors en cada cas, a més de les barreres a superar a través de les potencialitats de la xarxa; el repte estar en establir una metodologia de pla de cas únic posant al NNA al centre, i amb un treball trans/interdisciplinari com eina professional vehiculada a través de la xarxa. Estudiar amb rigor científic i des de la pràctica reflexiva, ajudarà a copsar com poder proposar metodologies de treball efectives. Teixir un estudi de camp amb els diversos equips de professionals al voltant d'una cas de protecció, i comptar-hi als propis protagonistes podria fer-nos avançar en la comprensió de les necessitats, les metodologies de treball adients i els enfocaments eficaços per superar els models de coordinació i derivació, i incloure les perspectives del partenariat i la concertació com a enfocaments a potenciar.

Respecte a les línies de futur, es considera que fer una cerca específica sobre com s'articula la xarxa en aquells casos de NNA que es troben en acolliment residencial pot aportar nous resultats. Estudiar programes amb evidència científica i comparar-ne les metodologies emprades respecte al definir, teixir i funcionar de la xarxa formal, podria inspirar un model que superi la coordinació i la derivació com a formes prioritàries de treball.

La principal limitació ha estat la tria d'una de les paraules clau. Es va haver de reajustar la cerca de *Network* per la presència de molts sinònims.

Aquest fet ha promogut que calgui una recerca més detallada per tal de no desestimar possibles articles necessaris en la recerca o incloure'n altres sense sentit científic per a la revisió. Tot i que dins dels textos sí existeix menció als expedients, el mot *case-level*, no resolgué el que s'esperava quant a la recerca sistemàtica de la literatura.

Bibliografia

- Akin, B. A., Brook, J., Lloyd, M. H., Bhattarai, J., Johnson-Motoyama, M., & Moses, M. (2016). A study in contrasts: Supports and barriers to successful implementation of two evidence-based parenting interventions in child welfare. *Child Abuse and Neglect*, 57, 30–40. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.06.002>
- Balsells, M.A.; Borrego, A.; Urrea-Monclús, A.; Erta-Majó, A.; Massons-Ribas, A.; Rodríguez-Pérez, S. (2023). Programa d'atenció a la infància, adolescència i llurs famílies en expedient de risc social. SIS-Pilot (versió preliminar). <http://hdl.handle.net/10459.1/85305>
- Balsells, M. À. (2016). Programas de intervención psicosocioeducativa. In *Màster en Gestió i Avaluació de la intervenció per a la Transformació Social*. Universitat de Lleida.
- Balsells, M. À., Urrea-Monclús, A., Alifonso, C. P., Tió, E. V., & Hurtado, A. N. (2018). Socio-educative key actions to promote family participation in foster care processes. *Educacion XXI*, 22(1), 401–423. <https://doi.org/10.5944/educxx1.21501>
- Balsells, M. À., Pastor, C., Cruz Molina, M., Fuentes-Peláez, N., & Vázquez, N. (2017). Understanding Social Support in Reunification: The Views of Foster Children, Birth Families and Social Workers. *British Journal of Social Work*, 47(3), 812–827. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcw049>

- Balsells, M. À., Fuentes-Peláez, N., Mateo, M., Torralba, J. M., & Violant, V. (2017). Skills and professional practices for the consolidation of the support group model to foster families [Competencias y prácticas profesionales para la consolidación del modelo de apoyo grupal a las familias acogedoras]. *European Journal of Social Work*, 20(2), 253–264. <https://doi.org/10.1080/13691457.2016.1188771>
- Balsells, M. À. (2013). El centre és el nen, el focus és la família: treballant les competències parentals. *Bulletí D'Inf@ncia*, 73, 1–10.
- Balsells, M. À., Pastor, C., Mateos, A., Vaquero, E., & Urrea- Monclús, A. (2015). Exploring the needs of parents for achieving reunification: The views of foster children, birth family and social workers in Spain. *Children and Youth Services Review*, 48, 159–166. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2014.12.016>
- Blakeslee, J., Kothari, B.H., McBeath, B., Sorenson, P., Bank, L. (2017). Network Indicators of the Social Ecology of Adolescents in Relative and Non-Relative Foster Households. *Child Youth Serv Rev*, 73, 173–181. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.12.002>
- Blakeslee, J. E. (2015). Measuring the support networks of transition-age foster youth: Preliminary validation of a social network assessment for research and practice. *Children and Youth Services Review*, 52, 123–134. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.03.014>
- Bouma, H., Grietens, H., López López, M., & Knorth, E. J. (2020). Learning from parents: A qualitative interview study on how parents experience their journey through the Dutch child protection system. *Child and Family Social Work*, 25(S1), 116–125. <https://doi.org/10.1111/cfs.12723>
- Bronfenbrenner, U. (1990). Who cares for children? *Research & Clinical Center for Child Development*, 12, 27–40.
- Bronfenbrenner, U. (2015). *La ecología del desarrollo humano*. Ed. Paidós.
- Camfield, L. (2012). Resilience and Well-being Among Urban Ethiopian Children: What Role Do Social Resources and Competencies Play? *Social Indicators Research*, 107(3), 393–410. <https://doi.org/10.1007/s11205-011-9860-3>
- Castells, M. (2003). *L'era de la informació. La societat xarxa*. Vol. I Ed. UOC.
- Chamberland, C. et al. (2012). L'initiative AIDES : une approche centrée sur les besoins des enfants vulnérables. Dans M. A. Poirier, S. Léveillé, et M. È. Clément (dir.), *Jeunesse en tête : au-delà du risque de maltraitance, les besoins de développement des enfants*. Québec : Presses de l'Université du Québec, 103–126.
- Chinitz, S., Guzman, H., Amstutz, E., Kohchi, J., & Alkon, M. (2017). Improving outcomes for babies and toddlers in child welfare: A model for infant mental health intervention and collaboration. *Child Abuse and Neglect*, 70 (May 2016), 190–198. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.05.015>
- Churchill, H., Baena, S., Crosse, R., Jiménez, L., & Millar, M. (2020). Developing family support services: A comparison of national reforms and challenges in England, Ireland and Spain. *Social Work and Social Sciences Review*, 21(2), 58–83. <https://doi.org/10.1921/SWSSR.V21I2.1418>
- Civís, M., & Longás, J. (2015). La colaboración interinstitucional como respuesta al desafío de la inclusión socioeducativa. Análisis de cuatro experiencias de trabajo en red a nivel local en Cataluña. *Educacion XX1*, 18(1), 213–236. <https://doi.org/10.5944/educXX1.18.1.12318>
- Colvin, M. L. (2017). Mapping the inter-organizational landscape of child maltreatment prevention and service delivery: A network analysis. *Children and Youth Services Review*, 73, 352–359. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.01.003>
- Corwin, T. W., Maher, E. J., Merkel-Holguin, L., Allan, H., Hollinshead, D. M., & Fluke, J. D. (2020). Increasing Social Support for Child Welfare-Involved Families Through Family Group Conferencing. *British Journal of Social Work*, 50(1), 137–156. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz036>
- da Silva Franzin, L. C., Olandovski, M., Vettorazzi, M. L. T., Werneck, R. I., Moysés, S. J., Kusma, S. Z., & Moysés, S. T. (2014). Child and adolescent abuse and neglect in the city of Curitiba, Brazil.

- Child Abuse and Neglect*, 38(10), 1706–1714. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2014.02.003>
- D'amour, D., y Oandasan, I. (2005). Interprofessionality as the field of interprofessional practice and interprofessional education: An emerging concept. *Journal of interprofessional care*, 19(sup1), 8–20. <https://doi.org/10.1080/13561820500081604>
- Department of Health. (2000). Framework for the Assessment of Children in Need and Guidance Notes and Glossary for. *The Stationery Office*, 6(2), 174–181.
- Dijkstra, S., Asscher, J. J., Deković, M., Stams, G. J. J. M., & Creemers, H. E. (2019). A Randomized Controlled Trial on the Effectiveness of Family Group Conferencing in Child Welfare: Effectiveness, Moderators, and Level of FGC Completion. *Child Maltreatment*, 24(2), 137–151. <https://doi.org/10.1177/1077559518808221>
- Dolan, P., Zegarac, N., & Arsic, J. (2020). Family Support as a right of the child. *Social Work and Social Sciences Review*, 21(2), 8–26. <https://doi.org/10.1921/SWSSR.V21I2.1417>
- Fong, K. (2016). Child Welfare Involvement and Contexts of Poverty: The Role of Parental Adversities, Social Networks, and Social Services. *Children and Youth Services Review*, 72, 5–13.
- Generalitat de Catalunya (2021). *Pla de millora del sistema d'atenció a infants i joves, i les seves famílies en situació de vulnerabilitat. Les 150 mesures per transformar el sistema de protecció social a la infància i les seves famílies*. 2021–2024. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut.
- Hubel, G. S., Rostad, W. L., Self-Brown, S., & Moreland, A. D. (2018). Service needs of adolescent parents in child welfare: Is an evidence-based, structured, in-home behavioral parent training protocol effective? *Child Abuse and Neglect*, 79 (October), 203–212. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.02.005>
- Keddell, E., & Hyslop, I. (2020). Networked decisions: Decision-making thresholds in child protection. *British Journal of Social Work*, 50(7), 1961–1980. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz131>
- Liberati, A., Altman, D. G., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, P. C., Ioannidis, J. P. A., Clarke, M., Devereaux, P. J., Kleijnen, J., & Moher, D. (2009). The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: Explanation and elaboration. *PLoS Medicine*, 6(7). <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1000100>
- Lupton, C., North, N., & Khan, P. (2002). Working Together or Pulling Apart? The National Health Service and Child Protection Networks. *Health and Social Care in the Community*, 10(6), 518–519. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2524.2002.03841.x>
- Marion, É., & Mann-Feder, V. (2020). Supporting the educational attainment of youth in residential care: From issues to controversies. *Children and Youth Services Review*, 113(December 2019), 104969. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104969>
- Martínez, L., & Azcona, A. (2020). Trabajo en red como metodología de intervención con la infancia y adolescencia: claves para su consolidación. *Revista Sobre La Infancia y La Adolescencia*, 18, 37. <https://doi.org/10.4995/reinad.2020.12936>
- Mateos, A., Vaquero, E., Balsells, M. À., & Ponce, C. (2016). *They didn't tell me anything; they just sent me home: children's participation in the return home* [«No me dijeron nada; me acaban de enviar a casa»: participación de los niños en el regreso a casa]. 1–11. <http://hdl.handle.net/10459.1/57767>
- McGregor, C., & Devaney, C. (2020). A framework to inform protective support and supportive protection in child protection and welfare practice and supervision. *Social Sciences*, 9(4). <https://doi.org/10.3390/socsci9040043>
- Milani, P., Zanon, O, Ius, M. (2020). De te fabula narratur : négligence et vulnérabilités des familles, des professionnels et des chercheurs dans le programme PIPPI. Dans M. Boutanquoi et C. Lacharité (dir.), *Enfants et familles vulnérables en protection de l'enfance*. Besançon : Presses universitaires de Franche-Comté, 129–145.
- Nick, F. (2017). From «silos» to «network» profession: a multi-professional future for social work. *Journal of Children's Services*, 12(2/3), 174–183. <https://doi.org/10.1108/JCS-05-2017-0019>

- Page et al.; (2021) The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews *Journal of clinical epidemiology*, 134 (2021), pp. 178-189, [10.1016/j.jclinepi.2021.03.001](https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2021.03.001)
- Quiroz, R., Brunson, L., & Bigras, N. (2017). Transforming Social Regularities in a Multicomponent Community-Based Intervention: A Case Study of Professionals' Adaptability to Better Support Parents to Meet Their Children's Needs. *American Journal of Community Psychology*, 59(3-4), 316-332. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12145>
- Rodrigo, M. J., Arranz, E., Balsells, M. A., Hidalgo, M. V., Máiquez, M. L., Martín, J. C., Martínez, R. A., Ochaita, E., & Manzano, A. (2021). Guía de competencias interprofesionales en parentalidad positiva. Un recurso para fortalecer y consolidar las buenas practicas en los servicios de infancia, adolescencia y familias. Federación Española de Municipios y Provincias (FEMP). <http://familiasenpositivo.org>
- Singstad, M. T., Wallander, J. L., Lydersen, S., Wichstrøm, L., & Kayed, N. S. (2020). Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Child and Family Social Work*, 25(2), 384-393. <https://doi.org/10.1111/cfs.12694>
- Trujillo, K. C., Bruce, L., de Guzman, A., Wilcox, C., Melnyk, A., & Clark, K. (2020). Preparing the child welfare workforce: Organizational commitment, identity, and desire to stay. *Child Abuse and Neglect*, 110 (May). <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104539>
- Ubieto, J. R. (2012). La construcción del caso en el trabajo en red. Teoría y práctica. In Editorial UOC (Ed.), *Educació social. Revista d'intervenció socioeducativa* (Vol. 0, Issue 52).
- Ubieto, J. R. (2007). Modelos de trabajo en red. *Educación Social: Revista de Intervención Socioeducativa*, 26-39.
- Ubieto, J. R. (2009). El Trabajo en red: usos posibles en educación, salud mental y servicios sociales. *Biblioteca de educación: Pedagogía social y trabajo social* (Vol. 11). Editorial Gedisa.
- Urrea-Monclús, A., Ponce, C., & Balsells, M. À. (2021). Learning from children and youth: A qualitative study about the changes that young people identify through a positive parenting programme. *The British Journal of Social Work*, 1-20. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcab227>
- Urrútia, G., & Bonfill, X. (2010). PRISMA declaration: A proposal to improve the publication of systematic reviews and meta-analyses. *Medicina Clinica*, 135(11), 507-511. <https://doi.org/10.1016/j.medcli.2010.01.015>
- Van Veelen, J. S. M., Bunders, A. E., Cesuroglu, T., Broerse, J. E. W., & Regeer, B. J. (2018). Child- and Family-Centered Practices in a Post-Bureaucratic Era: Inherent Conflicts Encountered by the New Child Welfare Professional. *Journal of Public Child Welfare*, 12(4), 411-435. <https://doi.org/10.1080/15548732.2017.1392390>
- Villalba Quesada, C. (2004). La perspectiva ecológica en el trabajo social con infancia, adolescencia y familia. In *Portularia: Revista de Trabajo Social*, 4, 287-298. Universidad de Huelva Publicaciones.

Annex

Taula 1. Articles inclosos

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
1	Increasing Social Support for Child Welfare-Involved Families Through Family Group Conferencing. <i>Corwin, T.W., Maher, E.J., Merkel-Holguin, L., (...), Hollinshead, D.M., Fluke, J.D.</i> (2) (Corwin et al., 2020)	2020.	Child protection, child welfare, Family Group Conference, randomised controlled trial, social support.	Examinar impacte del FGC respecte a la percepció sobre les famílies i el nivell de suport social dels treballadors socials	N=554 famílies acceptades. 473 van participar. 311 van acabar el procés. Inclusió per Qüestionari de necessitats familiars i provisions fetes.	RCT- Randomised control trial. Grup de tractament famílies en Family group conferencing (FGC) i el grup control famílies amb trobades familiars no FGC. Estudi de regressió.	Les millores depenen del grup, sent majors les millores dels grups amb reunions i trobades. La percepció de millores depèn del lloc de residència. Les famílies amb més fills solen tenir major suport de la xarxa. La raça- ètnia, la història passada, tenir fills més petits, o les mares més joves, no manifesten significació amb les percepcions de millora. Participar en grups de treball FGC augmenta la percepció de millores, la presa de decisions, el rol de la xarxa formal i la informal. FGC i altres intervencions amb reunions/ trobades, augmenta la percepció professional de fortaleses, habilitats i disposició a les millores. La participació i l'apoderament en a les famílies augmenta la percepció del suport social i la presa de decisions en les xarxes de suport.
2	Mapping the inter-organizational landscape of child maltreatment prevention and service delivery: A network analysis. <i>Colvin, M.L.</i> (2) (Colvin, 2017)	2017.	Child maltreatment, Network analysis, Organizational networks, Referrals.	Estudiar interconnexió a la xarxa global en casos de protecció. Identificar la xarxa. Veure com interactuen els serveis, saber sobre la xarxa per enfortir el treball en xarxa. analitzar-lo.	N=105 organitzacions que treballen en la prevenció i la intervenció contra el maltractament infantil.	Enquesta sobre 12 formes d'interactuar amb els elements de la xarxa de protecció, en persona, per telèfon per web. Anàlisi quantitatiu a través del Social Network Analysis software i Netdeaw 2141. SPSS.	La majoria de les organitzacions destaquen la relació per derivació, seguides de les educatives i de conscienciació, els programes compartits i la recerca de finançament. Tres cops més derivacions que coordinacions. La derivació i la coordinació superen amb a la formació conjunta. La interacció entre equips es dona segons el que es pensa que l'altre fa o disposa. La xarxa no permet veure la multidisciplinarietat i la interorganització entre equips. S'especifica la xarxa però no les variables de relació. Noves formes d'organització poden garantir major aprofitament de la xarxa. Cal major comunicació per millora del funcionament en xarxa. Falta cohesió de la xarxa per a una treball en protecció més coordinat, com major dinamisme i relació exterior. A menor centralització de la xarxa, pitjor resultats de treball i menys presa comú de decisions.
3	Resilience and Well-being Among Urban Ethiopian Children: What Role Do Social Resources and Competencies Play? <i>Camfield, L.</i> (Camfield, 2012)	2012.	Ethiopia. Resilience. Children. Social capital. Mixed methods. Case study.	Estudiar (estudi de cas) adolescents etíops resilents i valorar les bases de del seu benestar valorant la relació entre la xarxa social i el propi benestar.	4 joves residents a les urbs d'Etiòpia entre els 14 i els 15 anys. Estudi de cas.	Mètode mixt anàlisi de cas i determinació de variables de benestar. Estudiar amplitud de la xarxa social i connexions. Estudi qualitatiu amb entrevistes semi-estructurades a participants, i qüestionari (t-test i ANOVA).	Diferència significativa entre nois i noies quan a xarxa d'amics. L'ascens social mostra significació amb l'estrat socio-econòmic major i la provenença rural. La variable sexe i la possibilitat de fer xarxa es veuen minimitzades en les nenes. Els nois promouen més xarxes entre veïnat sobretot al haver de buscar feina o recursos. Cal aprofundir en els costos- beneficis de l'adaptació per habilitats socials. Serà necessària la participació d'agents institucionals per tal de reduir aquests riscos.

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
4	Networked Decisions: Decision-Making Thresholds in Child Protection. <i>Keddell, E.; Hyslop, I.</i> (Keddell & Hyslop, 2020)	2020.	Child protection, decision-making ecology, decision-making thresholds, Organisations, risk.	Identificar elements del cas, de les organitzacions, els interdepartamentals i els elements externs per entendre el llindar en la presa de decisions o mesures dins del sistema de protecció.	Entrevistes a professionals del treball social dins del sistema de protecció (n=26) i <i>Focus Groups</i> (n=25).	Fase 1: Enquesta semi-estructurada per valorar entre els professionals la seva percepció davant els casos. Fase 2: Sis <i>Focus Groups</i> conformatos per professionals socials i caps de servei en 3 espais geogràfics i socials diferents.	Les decisions es veien influïdes per l'edat, el desenvolupament i la severitat de la situació de risc /abús. Alhora per la capacitat de resposta i la història familiar respecte al compliment dels suggeriments, l'historial de relació amb els serveis o l'ajust als equips de suport. L'existència de suport afecta al procés de decisió. Els factors interns serien la major experiència dels treballadors (seniors, major risc al decidir). Es valora no prendre decisions a soles sinó sota consulta o supervisió, en consens amb els caps. Cal valorar les decisions des dels diferents serveis. Hi intervé la cultura del servei concret, i les diferències entre serveis al valorar i decidir. Llocs més petits poden fer major treball i ajuda a decidir. Alhora, el fet de tenir famílies acollidores a l'abast. Com també l'entorn i condicions de privació o necessitat que existeixin i que fan més o menys prominents certes relacions.
5	Supporting the educational attainment of youth in residential care: From issues to controversies. <i>Marion, E.; Mann-Feder, V.</i> (Marion & Mann-Feder, 2020)	2020.	Out-of-home care, Residential care, Youth protection, Cross-sectorial collaboration, Academic and educational attainment, Actor-network th.	Entendre el desenvolupament dels processos de col·laboració per l'atenció educativa en situació <i>out-of-home care</i> .	24 entrevistes semi-estructurades amb professionals: professorat, treballadors de centres joves, treballadors socials, directors i joves.	Estudi de cas qualitatiu. 24 entrevistes amb professionals. Revisió de 103 documents relacionats.	Falta de motivació i programa educatiu desmotivant. Falta d'expectatives dels cuidadors respecte a l'educació veient-se secundària, això mina la col·laboració / treball de col·laboració i la capacitat o interès en resoldre problemes. Menys expectativa menys interès en potenciar solucions. Manca de relació entre educació i pares que tampoc afavoreix en treball ecològicament. Manca visió d'involucrar els pares i els educadors en matèria educativa. Falta de creació d'una estructura de confiança i treball conjunt entre residències i escoles (comitè per a l'assessorament i el treball conjunt) conduït i objectivat. Tampoc afavoreixen les expulsions, els canvis de centre i l'absentisme. L'estabilitat ajuda al treball
6	A Randomized Controlled Trial on the Effectiveness of Family Group Conferencing in Child Welfare: Effectiveness, Moderators, and Level of FGC Completion. <i>Dijkstra, S.; Asscher, J.J.; Dekovic, Ma.; et al.</i> (2) (Dijkstra et al., 2019)	2019.	Effectiveness, family group conferencing, child welfare, child safety, level of FGC completion, moderators.	Conèixer l'efectivitat dels grups FGC i veure si la metodologia aleatòria és preferible a altres metodologies d'investigació per tal de reduir interferències a l'estudiar l'efectivitat.	328 famílies que seguïen els grups FGC a diferents províncies dels Països Baixos.	ANOVA pels resultats de duració, permanència o serveis usats. Anàlisi de regressió pels casos <i>out-of-home</i> . El grau d'acompliment i per les fases del FGC a través d'estadística descriptiva.	No es van trobar diferències en ús de serveis ni en els indicadors de benestar pretest. La diferència en duració de la relació no fou significativa però sí el major nombre d'hores pels grups FGC. En apoderament familiar es trobaren diferències al llarg del temps, no abans, entre els grups. El grup de cura usual no millorà els nivells d'apoderament als 6 mesos, en canvi els FGC, sí. Els grups no diferien en major nombre de fonts de suport. No hi havia moderadors socioeconòmics o ètnics que validin les diferències en certs paràmetres. L'FGC activa la xarxa coma suport familiar. Implicar la xarxa augmenta el poder de la família però FGC és més clau en fer veure els beneficis del suport social.

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
7	Transforming Social Regularities in a Multicomponent Community-Based Intervention: A Case Study of Professionals' Adaptability to Better Support Parents to Meet Their Children's Needs. <i>Saavedra, R. Q.; Brunson, L.; Bigras, N. (Quiroz Saavedra et al., 2017)</i>	2017	Community-based intervention, Partnerships, Settings theory, Social regularities, Mutual adjustment Processes, Child welfare.	Veure regularitats socials en una intervenció comunitària entre dos equips, ajustos de funcionament, estratègies i activitats, variables individuals i d'equip, mecanismes de canvi i ajust.	Estudi qualitatiu de cas únic. 14 professionals d'ambdós equips, respecte al cas.	Estudi qualitatiu de cas únic. Anàlisi narratiu i Anàlisi de l'estructura de xarxa socio-ecològica. Triangulació.	Tres principals aspectes de funcionament entre micro sistemes: rols, no xafar l'àrea dels companys, intercanvi constant d'informació i activitats en conjunt en el mesosistema i amb altres professionals. Es trobà la importància de la conjunció dels equips en el moment de resoldre problemes sobrevinguts. Després d'això, els reguladors del treball en equip canvien cap a: treballen en conjunt per resoldre el problema, amb igual responsabilitat i en pro del sistema familiar (canviant al dinàmica del mesosistema); canviant les expectatives cap a tots els professionals i amb un objectiu col·lectiu. Procés dinàmic d'ajust dels condicionants socials pel treball global i amb objectiu comú. El procés s'inicia pels canvis dels professionals, pels ajustos de rols (complicació) i el reajust de límits amb obertura; i per la sinergia i en pro de l'objectiu comú.
8	Child and adolescent abuse and neglect in the city of Curitiba, Brazil. <i>Da Silva Franzin, L. C.; Olandovski, M.; Tozetto Vettorazzi, M. L.; et al. (da Silva Franzin et al., 2014)</i>	2014.	Child abuse, Neglect, Domestic violence, Maltreatment.	Identificar i analitzar casos d'abús i negligència. Registrar i analitzar les dades entre 2004 i 2009 dels serveis de protecció i extreure'n conclusions.	19.316 expedients on 17.082 foren casos d'abús o negligència.	Estudi exploratori descriptiu amb aproximació quantitativa. Ús de Chi-Square test al 5%.	Augment entre 2004 a 2008 i lleuger descens el 2009. Major nombre de denúncies provenien dels serveis de salut, centres escolars i oficina d'atenció a les víctimes. La xara confirma els casos. Motius principals: maltractament físic, abús sexual, maltractament psicològic i abandonó. Negligència principalment per manca de protecció, educativa i de la salut. L'edat central dels 5 als 9 anys. Es relaciona al pare el maltractament físic, l'abús sexual i el psicològic, mentre la mare es més prevalent en negligència i abandonó. No existien diferències de sexe en les variables però sí en abús sexual, majoritari a noies. Alt percentatge amb problemes d'abús d'alcohol o tòxics (20%). Alta necessitat d'activar mecanismes de prevenció a la família. Visibilització i rol dels serveis de protecció per la prevenció i reducció dels casos.
9	Preparing the child welfare workforce: Organizational commitment, identity, and desire to stay. <i>Trujillo KC, Bruce L, de Guzman A, Wilcox C, Melnyk A, Clark K. (Trujillo et al., 2020)</i>	2020.	Child welfare, workforce, Organizational commitment, Intent to stay IV-E stipend, Professional identity, Retention.	Entendre l'experiència dels participants al programa respecte al compromís organitzatiu, l'efectivitat de les beques i el desig de permanència en el sistema de benestar.	N= 245 graduats en carrera i màster socials.	Estudi no experimental amb mètodes mixtos. Estudi de cohort de 10 anys, enquestes online i focus groups. Quantitatius amb SPSS. Qualitatius discurs: ATLAS.ti	51% dels entrevistats seguia treballant en protecció infantil, amb una mitjana de 6 anys de carrera en aquest àmbit. Els becats parlen de major capacitat de decidir dins de la seva identitat professional. Manca de reconeixement al marxar o tornar al sistema. Pels que es queden es valora la necessitat de bon clima a l'organització, el suport dels iguals i la satisfacció laboral. El suport socio-emocional dels companys ajuda a la permanència
10	A study in contrasts: Supports and barriers to successful implementation of two evidence-based parenting interventions in child welfare. <i>Akin BA, Brook J, Lloyd MH, Bhattarai J, Johnson-Motoyama M, Moses M. (Akin et al., 2016)</i>	2016.	Child welfare, Evidence-based parenting intervention, Implementation science, Implementation frameworks	Examinar la implementació, facilitadors i barreres, de dos programes de parentalitat positiva basats en evidència científica.		Entrevistes semi-estructurades telefòniques. Anàlisi comparatiu tenint en compte sis factors d'implementació dels programes.	SFP va ser major valorat pel temps, l'exercici dels coaching però els cali major equilibri en el procés de facilitació i l'espai disponible per realitzar-lo. Era més flexible però els cali alguna modificació de currículum. CF! S'ha vist menys necessari a l'hora d'ajudar. Se l'ha catalogat de desencadenant emocional en negatiu. Critiquen alhora, no tenir un coordinador d'accions. Àmplies dificultats en aconseguir partners per implementar els projectes.

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
11	Service needs of adolescent parents in child welfare: Is an evidence-based, structured, in-home behavioral parent training protocol effective? <i>Hubel GS, Rostad WL, Self-Brown S, Moreland AD.</i> (Hubel et al., 2018)	2018.	Child welfare, Evidence-based treatment, SafeCare, Adolescent parents.	Valorar l'efectivitat del programa SafeCare a Oklahoma en grups de pares i mares d'adolescents en situació e risc.	294 pares d'adolescents del programa SafeCare.	Disseny de clúster aleatoritzat. Grup intervenció SafeCare, altre grup amb serveis habituals. Mesures extretes per autoinforme dels participants. Anàlisis a dos nivells de Cox.	No diferències significatives a nivell demogràfic entre el grup SC i els serveis habituals. Lleugera reducció sobre l'abús potencial. No canvis significatius respecte a l'estrès en l'exercici de la parentalitat. Significació en la reducció e la depressió en ambdues condicions. No s'observen diferències significatives en la satisfacció a l'adherència amb el programa. No diferències significatives en la reincidència ni en la percepció dels objectius dels programes.
12	Improving outcomes for babies and toddlers in child welfare: A model for infant mental health intervention and collaboration. <i>Chinitz S, Guzman H, Amstutz E, Kobchi J, Alkon M.</i> (Chinitz et al., 2017).	2017.	Child-parent psychotherapy, Infant mental health, Foster care, Attachment disruption, Child welfare outcomes Toxic stress.	Descriure un model holístic de treball en psicoteràpia familiar i vincular per la vinculació segura i prevenir problemes en infants del sistema de protecció.	142 díades. Famílies derivades dels jutjats i altres professionals del sistema de protecció.	Avaluació pre i post amb inventaris de depressió, estrès parental.	Reducció en el percentatge de conductes no adequades. Significativa millora en actituds i creences d'empatia cap a les necessitats dels nens. Reducció de l'alt risc en percentatge. Millora en el percentatge de reunificació en casos de seguiment del programa. Els entrenaments dels professionals dels equips del sistema de protecció, augmenta la presa de decisions en matèria de desenvolupament, vincle, i relació amb les famílies d'origen., i ser conscients de l'estrès tòxic pels menors. S'han millorat la comprensió dels conceptes vinculats als menors.
13	Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care <i>Singstad, M.T., Wallander, J.L., Lydersen, S., Wichstrøm, L., Kayed, N.S.</i> (Singstad et al., 2020)	2020.	Child welfare, high risk, institutional staff, perceived social support, Residential Youth Care.	Investigar el suport social percebut per parts dels adolescents noruecs de centres residencials.	N=304 adolescents que viuen en centres residencials.	Comparació resultats entre grup de residents i la població general al Social Support Questionnaire (SSQ). T test, anàlisis de regressió i Pearson Chi2.	Els joves de centre perceben menor suport social que la població general. En ambdós grups de nois el nombre de persones de suport decreix. En les noies augmenta a les residents en centres. La satisfacció amb el suport social percebut correlaciona positivament amb el nombre de persones de suport manifestades. La població general anomena mare, pare, germans i veïnat/comunitat com a suports. Els residents parlen dels amics, la mare i en tercer lloc els membres dels equips educatius.
14	Network indicators of the social ecology of adolescents in relative and non-relative Foster households. <i>Blakeslee, J., Kothari, B.H., McBeath, B., Sorenson, P., Bank, L.</i> (Blakeslee, J., Kothari, B.H., McBeath, B., Sorenson, P., Bank, 2017)	2017.	Foster youth; social networks; social ecology; kinship care; child welfare.	Estudiar la perspectiva de xarxa en casos d'adolescents del sistema de protecció respecte als adults amb qui es relacionen.	N= 164 parelles de germans (N=328 individus).	Estudi exploratori centrat en la persona. Anàlisis de Clúster (K-means clúster analysis).	En un primer grup, la majoria de relacions solen ser amb la xarxa familiar d'acollida, podent incloure bona relació amb la família biològica. En un segon grup poden viure amb cuidador no familiars mantenint relació amb les mares biològiques però no amb els pares. Un tercer grup resideix amb dos cuidadors no familiars i manté relació amb els biològics agrupant 4 adults/ cuidadors possibles. El quart grup viu amb cuidadors no familiars i amb pobres o molt pobres relacions amb els biològics. Els dos darrers poden conviure amb altres acollits no biològics.
15	Child welfare involvement and contexts of poverty: The role of parental adversities, social networks, and social services. <i>Fong, K.</i> (Fong, 2016)	2017.	Child welfare; poverty; social networks; social services.	Saber com la pobresa familiar afecta l'adherència dels infants al sistema de benestar.	N= 40 pares en situació de pobres i atesos al sistema de protecció.	Entrevistes qualitatives. Anàlisis del discurs.	La deprivació a la pobresa fa que s'hagi de confiar en els serveis comunitaris. Valoren la relació de les situacions de risc i el pes automàtic en la necessitat de protecció i al presència dels serveis de derivació. Dificultats transgeneracionals de les situacions de pobres, i la manca de suport. Males eleccions del cuidadors en cas de demanar ajuda al ser xarxes socials en desavantajades. Es fugiu del sistema per no caure en la xarxa formal.

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
16	Measuring the support networks of transition-age foster youth: Preliminary validation of a social network assessment for research and practice. <i>Blakeslee, J.E.</i> (Blakeslee, 2015)	2015.	Foster care, aging out, social support, personal networks, network mapping.	Descriure xarxes de suport formal i informal en joves acollits. Definir constructes de xarxes formal-informal.	N= 34 (21 del programa i 13 de comparació).	Instrument per valorar la xarxa de suport percebut. Coeficients de correlació (Spearman i Pearson).	La mitjana de contactes de la xarxa fou d'onze. La densitat d'interconnexions de la xarxa fou de vint-i-set. Dels identificats entre 1 i 2 juguen un rol parental, i tants altres u rol professional assignat. Existeixen deu potencial suports nuclears dels quals se n'extreu que desenvolupen suport emocional, informatiu i suport concret en temes específics.
17	Exploring the needs of parents for achieving reunification: The views of foster children, birth family and social workers in Spain. <i>Balsells, M.A., Pastor, C., Mateos, A., Vaquero, E., Urrea-Monclús, A.</i> (2) (Balsells et al., 2015)	2015.	Reunification, Child welfare, Birth family, Social support, Family consolidation, Content analysis.	Examinar necessitats dels pares requerits d'entrar en un programa de suport educatiu per la reunificació dels fills- pares.	Entrevistes semiestructurades i grups de discussió per un total de N=135	Qualitatiu-descriptiu. Anàlisi de contingut i <i>peer revision</i> .	Les famílies valoren la millora de competències durant el programa. Algunes no ho atribueixen al programa sinó a altres fets intencionals (no actius). És necessari entendre els nous hàbits adquirits pels infants per tal que la família s'hi adapti. El propi retorn genera inseguretats malgrat aquestes nos empre són cistes com a negatives. Un espai de suport professional i terapèutic pot ajudar. Les famílies estan d'acord en grups de seguiment posterior per compartir, i els professionals ho valoren com un suport durant tot el procés. Calen més recursos de suport posterior. No existeix un protocol de suport i seguiment posterior. El suport, si n'hi ha, és informació, material i no caure en els errors del passat.
18	A framework to inform protective support and supportive protection in child protection and welfare practice and supervision. <i>McGregor, C., Devaney, C.</i> (McGregor & Devaney, 2020)	2020.	Child abuse; ch protection and welfare; public protection; family support; bio-ecological; Networks, networking.	Descriure un model aplicat respecte a la complexitat diària en el sistema de protecció i benestar infantil.	Sistema de protecció a Irlanda.	Estudi descriptiu.	Els professionals han de situar a l'infant la centre. El marc de treball és el del suport que protegeix i el de la protecció amb suport. Èmfasi en el treball en xarxa a l'entorn ecològic. La xarxa ha de funcionar com a unió entre els subsistemes (miro- meso, i exo- macro). La xarxa, formal i informal s'ha de posar en pràctica sinèrgicament, no teòricament. Cal investigació per poder capejar els complicats estrats de treball en la protecció, de forma interdisciplinària i sense dispersions. La proximitat i la col·laboració (partenariat) fa més viable la participació. La xarxa entrelaçada ajuda a les males percepcions sobre el propi sistema de protecció. Alguns professionals poden no abraçar dita proposta. Calen serveis propers que treballin en xarxa i que interactuïn amb els nivells superiors del sistema per tal de no fer desaparèixer però sí reduir o fer un canvi en la concepció del treball en protecció a la infància.
19	Child- and Family-Centered Practices in a Post-Bureaucratic Era: Inherent Conflicts Encountered by the New Child Welfare Professional. <i>Van Veelen, J.S.M., Bunders, A.E., Cesuroglu, T., Broerse, J.E.W., Regeer, B.J.</i> (Van Veelen et al., 2018)	2018.	Child-centered care; family-centered care; post-bureaucratic era; child welfare professionals; professional roles; praxis; child protection.	Estudiar conflictes entre professionals i estratègies d'afrontament en serveis de treball intensiu amb famílies dins del sistema de protecció. Aproximar estratègies de maneig per directores d'equips.	CYPSA Child and Young Protection System in Amsterdam Area.	Estudi de cas. Monitorització reflexiva en acció. Entrevistes, grups focals, <i>dynamic learning</i> agenda i sessions de reflexió.	Es troben conflictes interns al sistema i conflictes de relació. Conflictes interns: per les antigues (no participació i coerció) i les noves formes de procedir en els casos de suport intensiu. El marc suposa teixir un engranatge amb la família incoent-hi fer aflorar les dificultats, i teixir la suficient distància i la suficient proximitat, cal no retornar a antigues rutines on es decidia per agents secundaris. Les intervencions a mida i la visió del coordinador pot ajudar a millorar dita falta de perspectiva i no retornar a antigues rutines amb un punt de vista de repte i d'acord amb les necessitats de la família. Focalització en les competències i fortesales, no el dèficit i així poder sortir del cercle vicis. En les relacions de vincle d'equip: els caps han de fer el cas a mida en estreta col·laboració amb altes serveis, cadascú amb les seves visions i missions. Dificultats en trobar espais de trobada de tots els actius amb la família. Solucions: major autonomia dels caps de cas i divisió de responsabilitats.

Núm.	Títol i autoria	Any de publicació	Paraules clau	Objectius	Tipus de mostra	Metodologia	Resultats
20	Understanding Social Support in Reunification: The Views of Foster Children, Birth Families and Social Workers. <i>Balsells, M.A., Pastor, C., Cruz Molina, M., Fuentes-Pelaez, N., Vázquez, N.</i> (Balsells et al., 2017)	2017.	Family Support, Child Protection, Children and families, Child welfare	Descriure el suport social que les famílies requereixen en la reunificació per establir dinàmiques positives.	63 professionals, 42 familiars, 30 infants.	Estudi qualitatiu de <i>Focus groups</i> i programa ATLAS.ti per l'anàlisi del discurs.	Els pares requereixen major seguiment posterior, per part del sistema de protecció, a la reunificació i contacte amb els professionals. Cal promoure la parentalitat positiva després dels dubtes entre la separació i la reunificació. La reunificació genera necessitats de suport de la xarxa professional social-educativa- de salut o laboral per superar problemes personals i crear un ambient adient. Suport educatiu i límits, alhora que valorar les seves pròpies habilitats. Absència o poca presència de les xarxes de suport informal. Necessitat d'unificar el suport formal amb l'informal o comunitari (altres experiències). Utilitat del <i>peer group</i> .
21	From «silo» to «network» profession-a multi-professional future for social work. <i>Frost, N.</i> (Nick, 2017) (Nick, 2017)	2017.	Network, professionals.	Descriure el treball social com a professió en xarxa.		Estudi descriptiu, estudi de les polítiques socials. Observació d'equips, anècdotes i entrevistes	El treball social requereix múltiples visions al ser treball holístic i polifacètic. Entén altres professionals però al coordinar-los pot ser vist com el boc expiatori en els equips multiprofessionals. Cal superar barreres a l'informar, la presència. Compartir habilitats i millorar-les. Compartir espai millora les habilitats de tots. El líder social ha de crear vincles estables entre l'equip. Cal compartir valors i identitat d'equip, no duplicar feines. Tensions i pressions venen de temes institucionals i del poder i l'estatus. No hi pot haver deferència d'estatus. Els procediments han de ser els mateixos.
22	Learning from children and youth: A qualitative study about the changes that young people identify through a positive parenting programme (Urrea-Monclús et al., 2021).	2021	Changes, children perceptions, foster care, parenting programme, qualitative research, reunification.	Exposar les percepcions d'infants, joves i famílies subjectes al programa de parentalitat positiva Caminant en família, per la reunificació.	N=59 infants-adolescents-progenitors.	Recerca qualitativa. 13 <i>focus groups</i> . Anàlisi del discurs.	Percepció basada en el rol dels infants: l'ajust depèn de l'estat de l'adult. Veuen millores en els habilitats parentals i la regulació. Dubtes sobre si amb la reunificació tot seguirà igual. Respecte als motius de la separació es passa des del desconeixement absolut a la comprensió per adaptació. Aclareixen la necessitat de poder treballar el motiu, cal la xarxa i els pares acollidors. Importància de ser inclosos en el procés de visites, veuen que sovint no funcionen per la mala relació entre pares i professionals. Valoren les millores en comunicació i regulació emocional. Consciència dels canvis pel retorn: millores en el hàbits ajuden a la família, millora en acceptar i comunicar-se. Perspectiva de drets i participació dels menors en el seu procés. Importància del context psicosocial per a la millora.

